

Informacja

9. Raport o Spójności i rozporządzenie STEP

Wojciech Włodarczyk
Komisja Europejska, DG REGIO

15 maja 2024

Sprawozdanie o Spójności (Cohesion Report)

- Zobowiązanie traktatowe, publikowane co 3 lata
- Obrazuje postępy w osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej
- Opublikowane 27 marca 2024 r., dostępne online, w tym interaktywne mapy i dane na potrzeby wykresów i tabel.

Funkcja sprawozdawcza

1. Spójność gospodarcza
2. Spójność społeczna
3. Spójność i różnorodność terytorialna
4. Transformacja ekologiczna
5. Innowacje regionalne i transformacja cyfrowa
6. Transformacja demograficzna
7. Lepsze zarządzanie
8. Finanse publiczne, polityki krajowe i spójność
9. Wpływ polityki spójności

Funkcja komunikacyjna

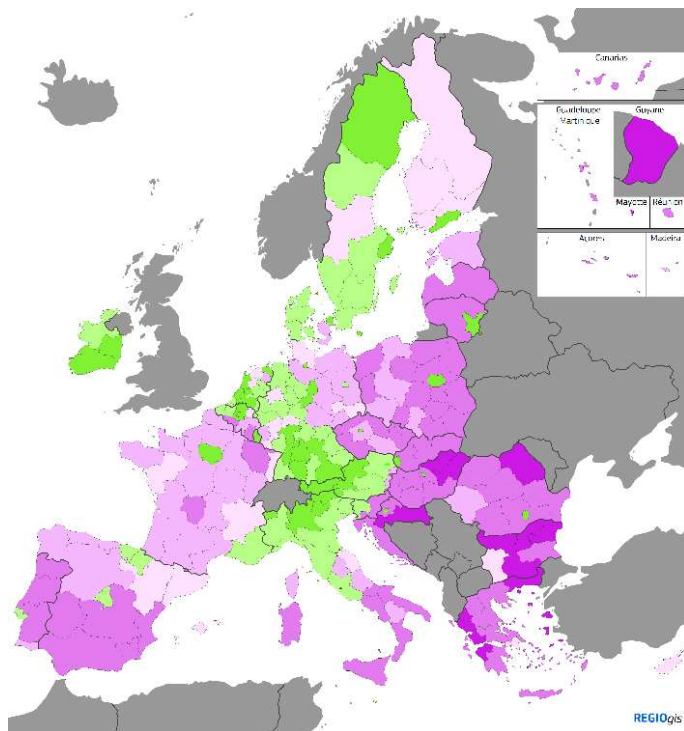
- Podsumowanie ustaleń zawartych w sprawozdaniu
- Wnioski dotyczące przyszłości polityki spójności

[Inforegio – dziewiąte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej \(europa.eu\)](https://europea.eu/inforegio)

Polityka spójności: wzrost gospodarczy, zatrudnienie i konkurencyjność

- Polityka spójności wspiera regiony w czerpaniu korzyści z jednolitego rynku, wspierając inwestycje i współpracę,
- Pełni kluczową rolę we wspieraniu inwestycji publicznych (np. stanowi średnio **13 %** inwestycji rządowych w UE jako całości i **51 %** w słabiej rozwiniętych p.cz., w tym PL),
- Przyczynia się do poprawy zdolności administracyjnych i jakości zarządzania.
- Historyczne rozszerzenie UE z 2004 r. to wyraźny przykład pozytywnego wpływu Polityki Spójności:
 - PKB na mieszkańca wzrosło z 52 % średniej UE w 2004 r. do 80 % w 2023 r. **PL z 51 % do 79 %**
 - Stopa bezrobocia spadła ze średnio 13 % do 4 %. **PL z 18 % do 4 %**
- Niestety, konwergencja w UE jest nierówna, niektóre regiony pozostają w tyle lub znajdują się w pułapce rozwojowej – pułapce średniego wzrostu.

PKB na mieszkańca i jego regionalny wzrost

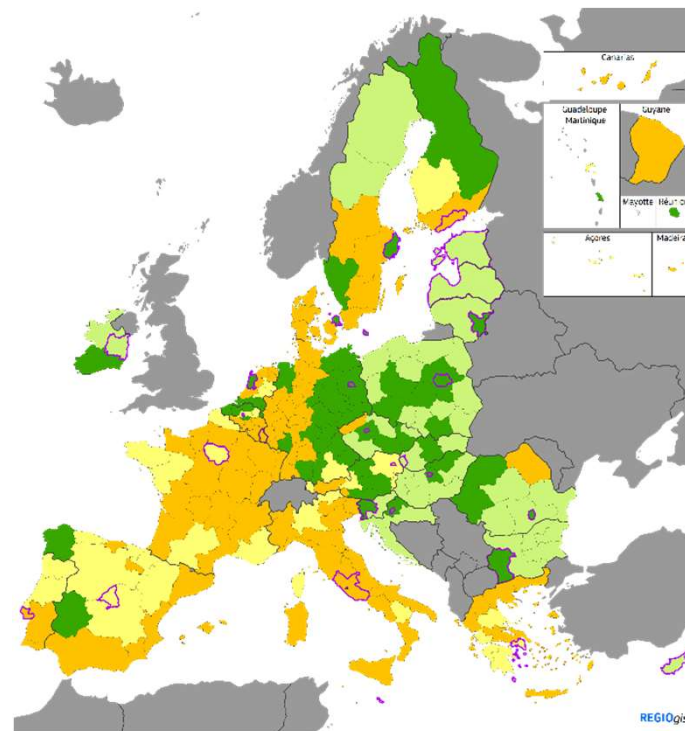
GDP per head (PPS), 2022

Index, EU-27 = 100

- < 50
- 50 - 75
- 75 - 90
- 90 - 100
- 100 - 125
- ≥ 125

Source: Eurostat (nema 10n 2gdpi)

0 500 km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Regional growth of GDP per head compared to growth by Member State and in the EU, 2001-2021

Category

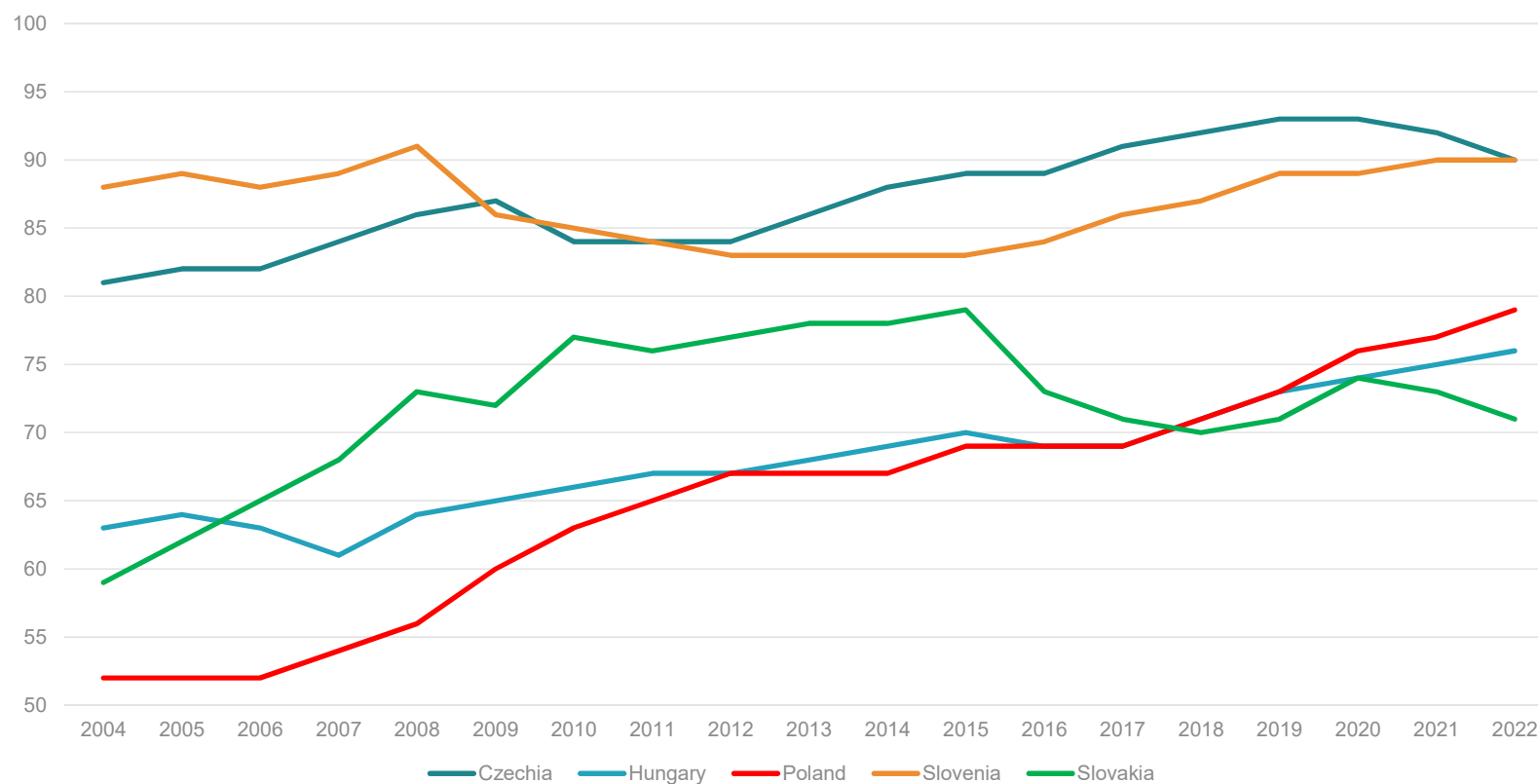
- above EU average and above Member State average
- above EU average and below or equal to Member State average
- below EU average and above Member State average
- below EU average and below or equal to Member State average
- no data
- capital regions

Source: ISTAT, IN-GIO based on JRC ARTER CO data

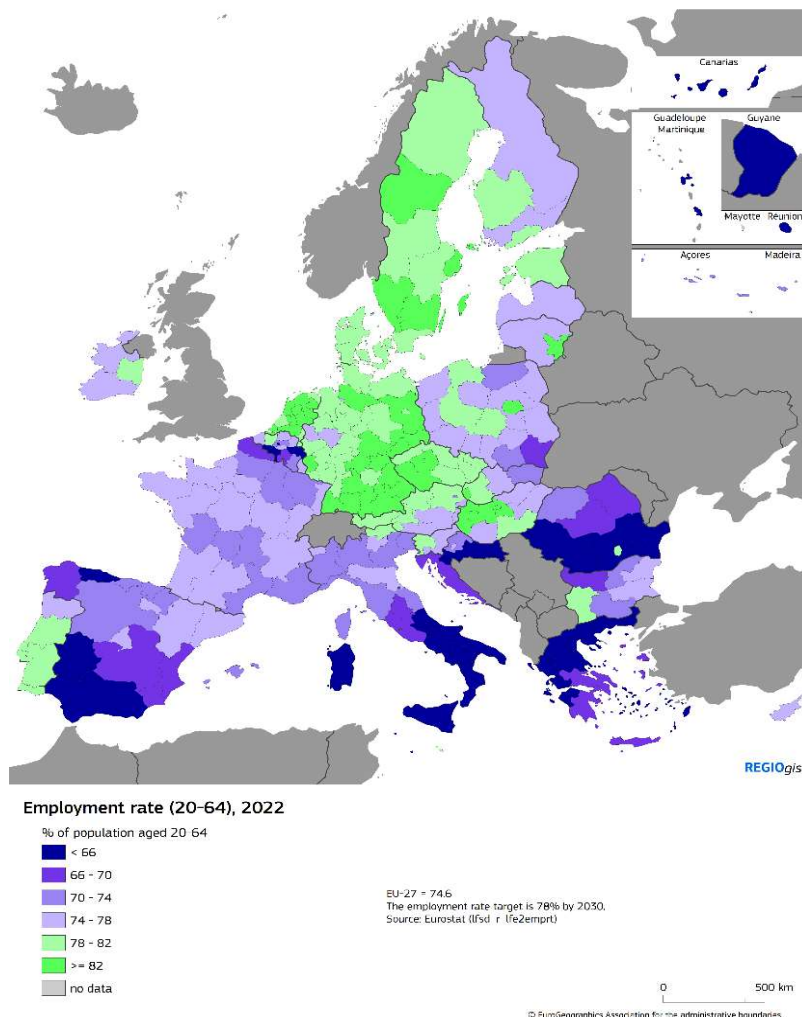
0 500 km
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Historia konwergencji w Polsce

Zmiany PKB na mieszkańca w stosunku do średniej UE-27

Konwergencja społeczna –wyzwania (1)

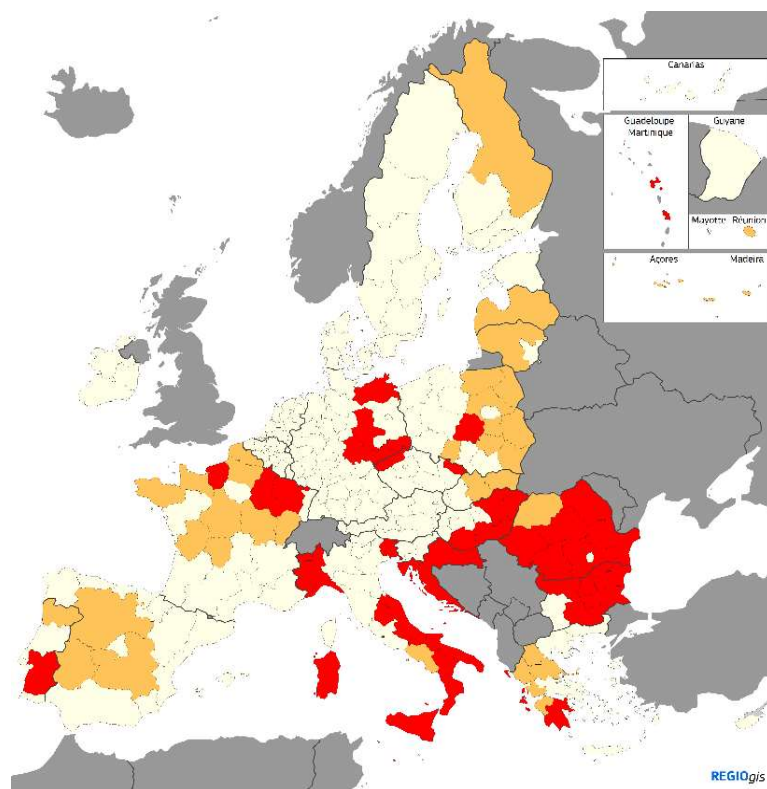

- Ogólna poprawa, w szczególności w zakresie włączenia społecznego i ograniczania ubóstwa w Europie Wschodniej
- W latach 2013–2022 stopa bezrobocia spadła o połowę w regionach słabiej rozwiniętych, do średnio 8% (PL 4%)

ALE:

- Bezrobocie młodzieży jest ponad dwukrotnie wyższe od ogólnego bezrobocia
- Zmiany demograficzne pogłębiają niedobory siły roboczej i zwiększają presję na budżety publiczne
- Po dziesięcioleciach wzrostu, od 2020 r. liczba ludności UE zmniejsza się, ponieważ saldo migracji nie rekompensuje już ujemnego wzrostu naturalnego

Konwergencja społeczna –wyzwania (2)

Regions in a talent development trap
and regions at risk of falling in a talent development trap

Category

Shrinking working-age population and lagging level of tertiary education

Net out-migration of people aged 15-39

Other regions

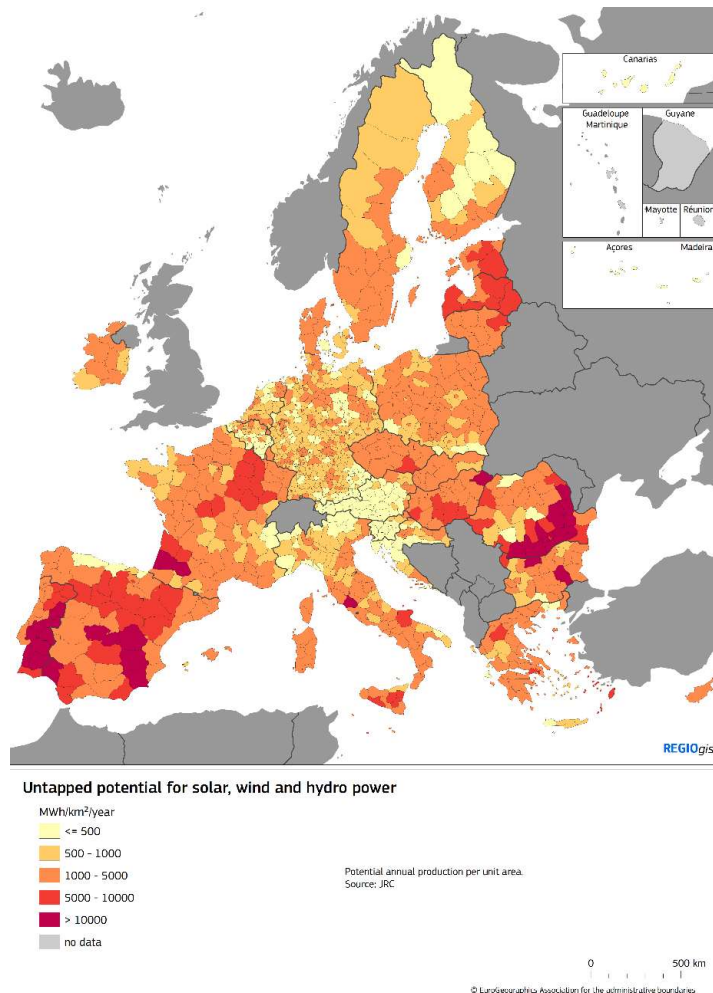
Source: IIG, REGIO based on Eurostat data
(demo_r_dzjan, demo_r_magec, ifst_r_ifsdzpop)

0 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

- Zmniejszenie liczby ludności w wieku produkcyjnym wymaga szybszego wzrostu wydajności i dostosowania – w planowaniu przestrzennym, usługach publicznych itp.
- Różnice w kształceniu i szkoleniu (duża koncentracja absolwentów szkół wyższych w miastach prowadzi do dalszych zakłóceń równowagi)
- Ryzyko wpadnięcia w pułapkę niedoboru talentów – niski odsetek wysoko wykwalifikowanych osób plus wysoka migracja osób młodych (15–39) – **Polska Wschodnia**

« Zielona » transformacja wyzwania i możliwości w zakresie spójności terytorialnej

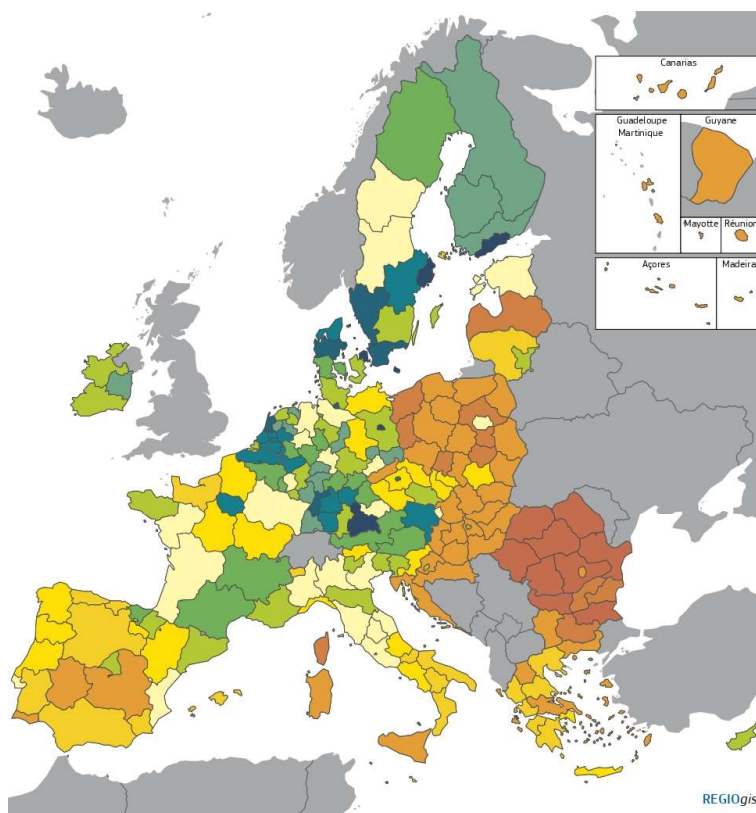
- **Zmiana klimatu grozi pogłębieniem nierówności regionalnych** - regiony przybrzeżne, śródziemnomorskie i wschodnie, które już teraz są uboższe niż średnia UE, są bardziej podatne na zagrożenia
- **Zanieczyszczenie powietrza także charakteryzuje się różnicami społeczno-gospodarczymi** - stężenie drobnych cząstek do wdychania jest stale o około jedną trzecią wyższe w najuboższych regionach bardziej uzależnionych od paliw stałych stosowanych do ogrzewania

ALE:

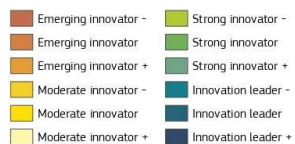
- Wiele regionów wiejskich i słabiej rozwiniętych ma **duży niewykorzystany potencjał** w zakresie produkcji energii odnawialnej z energii wiatrowej i słonecznej

Transformacja cyfrowa

wyzwania w zakresie spójności terytorialnej

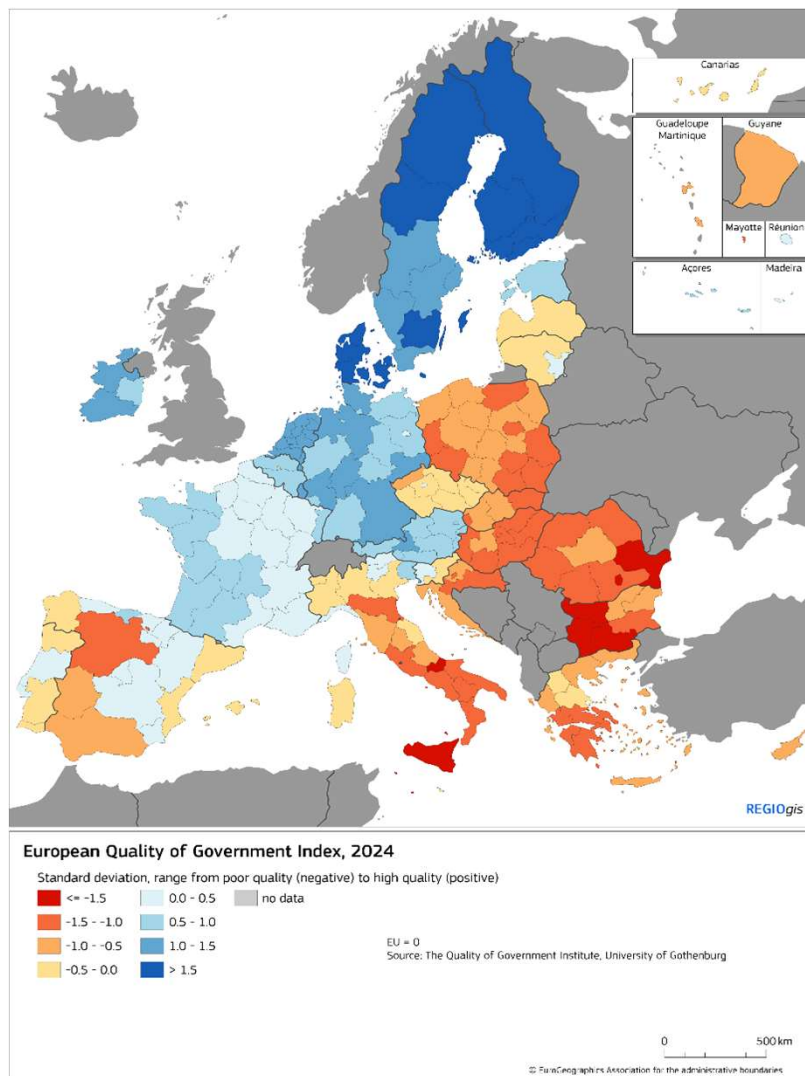
Map 5.3 Regional Innovation Scoreboard, 2023

Source: European Commission – Regional Innovation Scoreboard 2023 and European Innovation Scoreboard 2023.

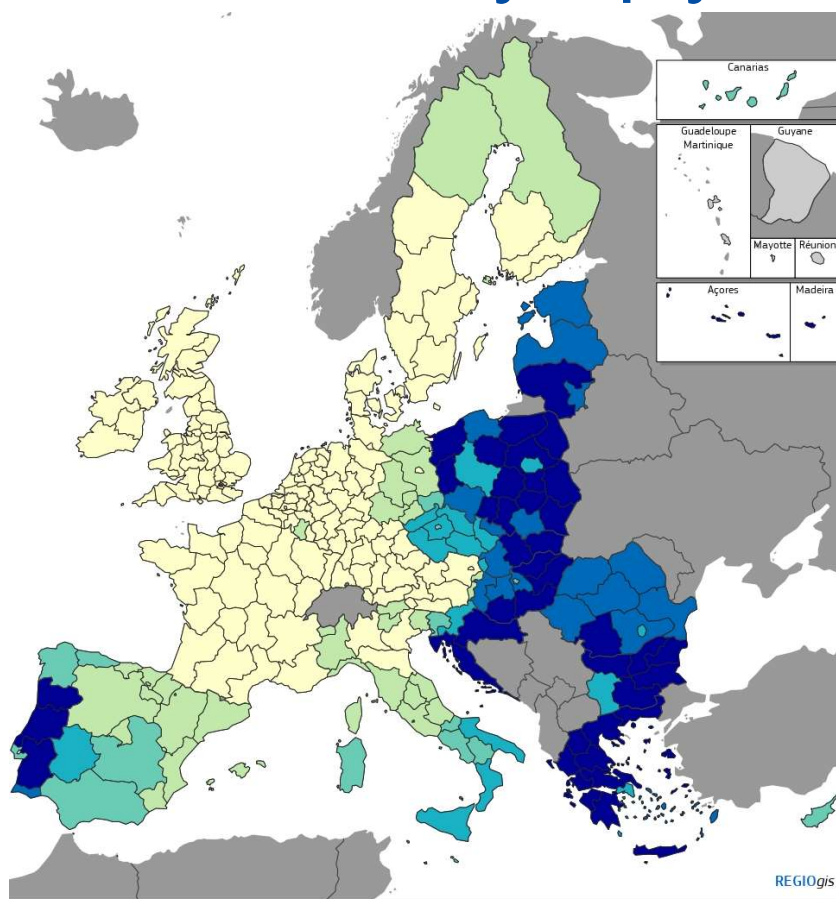
- Nierównomierna zdolność terytoriów i ludzi do przyjmowania i wykorzystywania technologii cyfrowych
- Brak inwestycji w infrastrukturę łączności cyfrowej i wdrażania technologii cyfrowych może hamować długoterminowy wzrost i konkurencyjność regionów
- Konieczność inwestycji we wdrażanie zaawansowanej infrastruktury i usług sieci cyfrowych, nabywanie podstawowych i zaawansowanych umiejętności cyfrowych, a także absorpcję technologii cyfrowych przez przedsiębiorstwa, obywateli i administracje publiczne

Zarządzanie publiczne i zdolności administracyjne

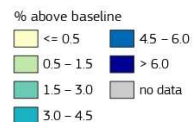

- Niedociągnięcia w zarządzaniu publicznym i zdolnościach administracyjnych ograniczają potencjał rozwojowy i pozostają wyzwaniem strukturalnym w kilku regionach i państwach członkowskich
- Jakość instytucji i praworządność – są kluczowe dla zwrotu z inwestycji publicznych i prywatnych
- Silna korelacja między jakością zarządzania a wpływem inwestycji w ramach polityki spójności

Szacunkowy wpływ Polityki Spójności na PKB

Map 9.2 Impact of Cohesion Policy programmes 2014–2020 and 2021–2027 on GDP in NUTS 2 regions, 2030 (% increase relative to the baseline)

Source: RHOMOLO.

- Większy wpływ w regionach słabiej rozwiniętych
- Przewiduje się, że dzięki programom Polityki Spójności na lata 2014–2020 i 2021–2027 PKB będzie wyższy do 2030 r.

Podsumowanie osiągnięć Polityki Spójności i wnioski na przyszłość

- Realizacja celu Traktatu: zmniejszanie dysproporcji w rozwoju gospodarczym
- Różne regiony mają różne punkty wyjścia i różne ścieżki rozwoju
- Promowanie bardziej zrównoważonego rozwoju terytorialnego
- Partnerstwo, wielopoziomowe sprawowanie rządów i wzmocnienie pozycji zainteresowanych stron
- Promowanie konwergencji instytucjonalnej poprzez zajęcie się istniejącymi niedociągnięciami w zarządzaniu publicznym i zdolnościach administracyjnych
- Zwiększenie skuteczności inwestycji w ramach polityki spójności i promowanie reform
- Lepsza koordynacja i spójność z politykami krajowymi
- Zwiększenie skuteczności realizacji Programów
- Osiągnięcie celów długoterminowych

Platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP)

Wejście w życie: 1 marca 2024 r.

STEP Cele i sektory

CELE

1. Wspieranie rozwoju/produkcji lub utrzymania pozycji i wzmacniania łańcuchów wartości technologii krytycznych (3 sektory).
2. Rozwiązanie problemu niedoboru siły roboczej i umiejętności o kluczowym znaczeniu dla wszystkich rodzajów wysokiej jakości miejsc pracy.

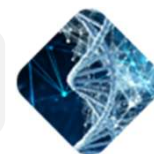
3 SEKTORY

Technologie cyfrowe i
zaawansowane innowacje

Czyste i zasobooszczędne
technologie

Bio
Tech

- Wytyczne Komisji dotyczące definicji sektorów STEP.

STEP Zmiany w rozporządzeniu na lata 2021–2027

- Należy stworzyć nowe priorytety STEP, aby korzystać z zachęt:
 - ☐ Płatności zaliczkowe w wysokości 30 % alokacji dla specjalnego priorytetu – zmiana programu przedłożona przez państwa członkowskie przed dniem **31 marca 2025** r.
 - ☐ Maksymalna stopa współfinansowania w celu wsparcia celów STEP wynosi 100 %, ale zasady pomocy publicznej obowiązują.
 - ☐ Wsparcie dla przedsiębiorstw innych niż MŚP – kwalifikujących się w regionach słabiej rozwiniętych i przejściowych; w regionach lepiej rozwiniętych w państwach członkowskich, w których PKB na mieszkańca jest niższy od średniej UE-27
 - ☐ 20 % początkowej alokacji krajowej EFRR można przeznaczyć na priorytety STEP (kwota elastyczności).

STEP Zmiany w rozporządzeniu na lata 2021–2027

- ☐ Nowy cel szczegółowy w ramach CP 1 dla wszystkich sektorów STEP (tylko ERDF)
- ☐ Nowy cel szczegółowy w ramach CP 2 dotyczący wyłącznie czystych technologii (ERFD i CF)
- ☐ Wszystkie sektory STEP (nie tylko czysta technologia) mogłyby otrzymać wsparcie z FST.
- ☐ FST: +30 % płatności zaliczkowych wypłaconych automatycznie po wejściu w życie STEP
- ☐ Priorytety STEP będą wyłączone z przeglądu śródkresowego – zmiany w programie muszą być złożone przed 31.8.2024 r.
- ☐ Możliwość pełnego lub częściowego przydzielenia przez państwa członkowskie kwot elastyczności na STEP
- ☐ Krótszy termin zatwierdzenia zmiany programu (2 miesiące) – o ile nie zostaną zgłoszone inne zmiany w programie

Webinar

NAGRYWANIE

- [Webinarium na temat Platformy na rzecz technologii strategicznych dla Europy w polityce spójności \(europa.eu\)](https://europa.eu)

Webstreaming

Dziękuję

© Unia Europejska, 2023.

O ile nie stwierdzono inaczej, ponowne wykorzystanie tej prezentacji jest dozwolone na podstawie licencji [CC BY 4.0](#). Wykorzystanie lub zwielokrotnienie elementów, które nie należą do UE, może wymagać uzyskania zgody bezpośrednio od uprawnionych.

Slajd xx: element, którego dotyczywniosek, źródło: np. Fotolia.com; Slajd xx: element, którego dotyczywniosek, źródło: np. iStock.com